Конгрес Українських Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 19 травня 2009 року № 19 (287)

ПАМ'ЯТИ ЖЕРТВ ПОЛІТИЧНИХ РЕПРЕСІЙ

У Биківні знаходиться найбільше в Україні місце поховання жертв масових політичних репресій. Тут був об'єкт спеціального призначення НКВС, де у кінці 30-х – у 40-х роках відбувалися масові захоронення розстріляних та закатованих. Встановлено, що в районі села Биківня закопували приречених до розстрілу в позасудовому порядку, вирок стосовно яких було виконано у Києві. За даними науковців, у Биківнянському лісі покоїться близько 100 тис. репресованих

17 травня Україна відзначила День пам'яті жертв політичних репресій. Президент України Віктор Ющенко взяв участь у заходах із вшанування пам'яті жертв політичних репресій на території Національного історико-меморіального заповідника "Биківнянські могили".

комуністичною владою. На сьогодні за виявленими і опрацьованими співробітниками СБУ документами встановлено прізвища 14191 особи.

Ці могили було розкрито на огляд громадськості під час окупації німецькою владою з метою викриття злочинів більшовицького режиму. Однак після закінчення війни радянською владою всю інформацію було знову засекречено і проведено "власні розслідування": три державні комісії 1945, 1971, 1987 рр. оголосили про те, що у Биківні поховані жертви фашизму. При цьому в ході діяльности останньої з них було виявлено та знищено багато документів. Лише четверта комісія у липні 1989 року оголосила, що у Биківні поховані жертви сталінських репресій.

Биківня є лише одним з багатьох поховань жертв комуністичного терору. Криваву географію виявлених місць поховань описано 28 лютого 1989 р. у таємному листі Голови КДБ УРСР М. Голушка Першому секретареві ЦК Компартії України В. Щербицькому: Бердичів – район єврейського цвинтаря; Вінниця – парк культури і відпочинку, колишній міський цвинтар, сад по вулиці Підлісній; Дніпропетровськ – 9-й кілометр Запорізького шосе; Донецьк – район шахти №11 Кіровського району.

Закінчення на 3-й стор.

ВІЧНА БУДЕ ЇЙ СЛАВА

14 травня виповнилося 89 років з дня народження засновника та першої голови Конгресу Українських Націоналістів, голови ОУН(р), багатолітнього президента Антибільшовицького Блоку Народів, народного депутата України кількох скликань, небуденної жінки-українки Слави Стецько.

Слава Стецько належить до генерації тих діячів, які у час Другої світової війни та в повоєнні роки врятували гідність української нації, високо піднесли прапор незалежности України і збройної боротьби за неї. Вона уособлює один із символів національної ідеї того зразка, що був викарбуваний у визвольних змаганнях 40-х років.

Політик революційного гатунку, пані Слава після повернення в Україну стала авторитетним народним депутатом України, демонструючи у стінах Верховної Ради приклад європейського цивілізованого парламентаризму.

Щира у своїх ідеалах, безкомпромісна у боротьбі й безкорислива у житті – Слава Стецько дає нам приклад жертовного служіння своїй батьківщині, породжує віру у світле майбутнє України.

У Києві 14 травня представники Конгресу Українських Націоналістів поклали квіти до її могили на Байковому кладовищі. В Івано-Франківську відправили панахиду та провели громадське віче біля меморіальної дошки Славі Стецько, що на однойменній вулиці. Заходи із вшанування пам'яті пані Слави пройшли в інших регіонах України.

Прес-служба КУН

ВІТАЄМО!

ХОРУ "ЗАГРАВА" – 20 РОКІВ

Двадцять років тому колишні політичні в'язні та їхні діти утворили в місті Тернополі народний хор, найменувавши його "Заграва".

24 травня о 15 годині у найбільшому Палаці культури Тернополя "Березіль" відбудеться віншування хору "Заграва" та концерт за його участю.

Газета "Нація і держава", приєднуючись до численних привітань, здоровить ювілярів і бажає снаги на довгії літа.

(Матеріал про хор "Заграва" читайте на 8-й стор.)

ПОТРЕБА ЧАСУ

ОЧИСТІМОСЯ ВІД СКВЕРНИ

А чи не надходить час, щоб в Україні, як і в інших постсовєтських країнах, знайшли мужність очиститися від скверни минулого? Необхідна мужність визнати наслідки тоталітарного режиму, де основною цементуючою ланкою, що втримувала більшовицьку кліку при владі, було тотальне стеження за своїми громадянами. Доноси прирівнювалися до патріотичних вчинків, а що жертвами були в більшості зовсім невинні люди, яким ламали долю і навіть життя, керуючу Компартію не турбувало. Адже вона була вірна визначенню, що "мета виправдовує засоби..."

Наші сусіди чехи і поляки офіційно оприлюднили списки, згідно з архівними дослідженнями, що в роки комуністичного режиму у їхніх країнах нараховувались тисячі інформаторів спецслужб, які сприяли репресіям і ув'язненню багатьох тисяч громадян тих країн.

А чи вистачить мужности і волі для оприлюднення подібного в Україні? Адже колишні інформатори КДБ, як і самі кадебісти, доживають свій вік з підвищеним пенсійним забезпеченням, за рахунок українських платників податків, значна частина яких в роки тоталітарного режиму зазнала репресій. Цей привілейований "клас" почуває себе в Україні впевнено і навіть авторитетно. Хай відповість громадськість України, чи схвалює вона те, що сьогодні у вищих ешелонах владних структур, цілком ймовірно, перебувають колишні інформатори КДБ або й самі безпосередні виконавці тих жорстоких структур?

На мою думку, люди, які заплямували себе співпрацею з каральними органами, як і самі працівники тих страхітливих спецслужб, не можуть бути державниками. Над ними нависає ейфорія спогадів часів вседозволености, вони вже не можуть позбутися власної амбітности. Вони й надалі залишаються слугами спотвореної системи, яка є залишком минулого.

Коли в Україні визріє духовна впевненість, переконання в необхідности очиститись від скверни минулого, за яке не потрібно мстити, а логічно усвідомлювати, що це була своєрідна епідемія, від наслідків якої необхідно лікуватися – лише тоді настане пора оздоровлення свідомости нації.

А сьогодні маємо щиро визнати, що "демократична" вседозволеність є сприятливим середовищем для мутації минулого з сьогоденням, де тісно взаємопов'язані залишки колишньої системи з кланово-олігархічними утвореннями нашого часу. А це – небезпечне хворобливе явище для нації і держави.

Тому громадянам України необхідно усвідомити давно назрілу необхідність обирати до влади людей з незаплямованим минулим і сьогоденням. Щоб в Україні народ був переконаний і впевнений у тому, що обраний Президент, парламентар і інші захищатимуть інтереси України як держави, так і всього українського народу, а не купки кланових угруповань.

Тож очистімося від скверни минулого та сьогодення!

Михайло БАКАНЧУК,
Тернопільська обласна Спілка політв'язнів і репресованих

19

4 820102 210017

РІШЕННЯ

Президії Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів

від 12 травня 2009 року

За невиконання рішення Президії Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів від 20 березня 2009 року "Про прийняття обласним проводом Тернопільської ОО КУН рішення про відставку обласного проводу Конгресу у повному складі";

невиконання розпорядження Голови КУН від 26 березня 2009 року "Про передачу до 5 квітня 2009 року в.о. голови Тернопільської ОО КУН Степану Брацюню документації, печатки, свідоцтва про реєстрацію та матеріальних цінностей Тернопільської обласної організації КУН";

порушення Статуту Конгресу, етики й моралі українського націоналіста та організаційної дисципліни.

Президія Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів відповідно до пунктів 6.2, 6.3 Статуту Конгресу Українських Націоналістів прийняла рішення виключити з членів Конгресу Українських Націоналістів із зняттям зобов'язання Посвяти Володимира Чибраса, Богдана Строценя та Олександра Варакуту.

Олексій ІВЧЕНКО,
голова Конгресу Українських Націоналістів

СОЛОМІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА В КИЄВІ

З 14 травня до 14 червня в Музеї Марії Заньковецької (м.Київ, вул.Велика Васильківська, 121) експонується виставка "На вершині світової слави", присвячена Соломії Крушельницькій. Символічно, що відкриття виставки співпало з 89-ю річницею від дня народження видатної українки, багатолітньої голови ОУН(р), засновниці і голови Конгресу Українських Націоналістів, народного депутата України кількох скликань Слави Стецько. (Матеріал про відкриття виставки читайте в наступному числі "Нації і держави").

ЗІ ШТОЛЬНІ ПІДНІМУТЬ ТІЛА УПІВЦІВ

У піщаному кар'єрі села Фащівка Підволочиського району Тернопільщини почали розчищати територію довкола старої штольні. 1945-го в ній через вибух загинули 24 упівці. За наказом губернатора Юрія Чижмаря, тіла загиблих перепоховають, а в колишній криївці зроблять музей.

– Треба починати з робочого майданчика. Домовляюся з Рівненським заводом "Дубноцукор", щоб нам дали великий трактор, бо із малою технікою там нічого не зробиш, – розповідає заступник голови Тернопільської облдержадміністрації Богдан Якубовський. – Будемо під'єднувати трифазну лінію електропередач, підводити телефон. Тільки після того, як на місці буде черговий, можна починати розкопки.

Робоча група розглянула експертну оцінку спеціалістів Івано-Франківського наукового інституту геології та геодезії. Перший етап підготовки до розкопок завершать за два тижні.

– Для робіт під землею привеземо шахтарів із Червонограда. Потрібно убезпечитися від можливих обвалів. Залежно від того, що там розкопають, буде видно, чи реально облаштовувати музей, – продовжує Богдан Миколайович. – Кілька років тому місцева влада вже починала роботи на цьому місці, але бракувало грошей.

Олена ДЗІК

КУН У ДІЇ

ПРОКИНЬСЯ, НАЦІЄ!

Під таким гаслом 24 квітня 2009 року в залі Чернівецького муздрамтеатру відбулися урочистості з нагоди 100-ліття від дня народження Степана Бандери.

Такий проект започаткувала газета "Час", її шеф-редактор депутат облради Петро Кобевко. Він декілька разів виносив на облраду питання визначити рік 2008 роком Степана Бандери на Буковині. І лише за третім разом було прийняте відповідне рішення.

До редакції газети "Час" надійшло 50 робіт. 25 з них були відзначені на урочистій церемонії з нагоди 100-ліття з дня народження Степана Бандери. Кращими визнані твори учениці 10-А класу Чернівецької гімназії №5 Надії Руснак за твір "Людині, яка хотіла волі (сповідь найманого вбивці)", (перше місце). Друге місце отримали Ольга Бобицька, учениця 9-Б класу Чернівецької гімназії №5, за твір "Степан Бандера. Дорога життя" та Діана Куриш, учениця 11-Б класу Лужанської школи, за твір "Бандерівський дух – завжди поміж нас". Третє місце посів студент факультету історії, політології та міжнародних відносин ЧНУ Дмитро Павлюк ("Ніхто не забутий, ніщо не забуто").

Від редакції газети "Час" виділено грошові премії для переможців та номінантів конкурсу та цінні призи. Перша премія – 500 гривень, дві другі по 300 гривень, третя премія 200 гривень.

Петро Кобевко, підбиваючи підсумки конкурсу, сказав, що такі заходи є дуже важливими та мають відбуватися на державному рівні.

Виступили також знаний в області чоловічий хор села Лужани, який виконав пісні Січових Стрільців, а також хор "Просвіта". Особливо показовим був виступ співаків з міста Ворохти, Івано-Франківської області.

До проведення даного заходу активно долучився Блок Національних Сил Буковини.

Оголошено другий тур конкурсу робіт про Степана Бандеру.

Марія КИСИЛЬОВА, м.Чернівці

"ОНУКИ ЗА ДІДІВ"

Вже вкотре на День перемоги збираються під червоними прапорами прихильники комуністичного режиму та їхні "щирі" послідовники і крокують вулицями наших міст, а прапори їхні майорять, як згадка про кривавий шлейф, що залишила на наших землях радянська влада.

Та справжні патріоти не залишаються байдужими і дають гідну відсіч комуністам.

9 травня ІФ МО КУН провела акцію "Онуки за дідів". На Вічевому майдані спільно з музеєм Визвольних змагань була розгорнена виставка "Жертви комуністичного режиму". В цей же час біля Вічного вогню члени МР ІФ МО КУН з гаслами "ОУН-УПА – державне визнання", "Комуна боса утікає, УПА іде вперед", "Ветеранам-фронтовикам – ТАК! Кагебістам та смершівцям – НІ!", "зустріли" колону під червоними фанами. Спів патріотичних пісень підіймав наш дух, а численні червоно-чорні прапори були живим свідченням того, що ми пам'ятаємо наших героїв, а катів української нації не забудемо ніколи. Ми стоїмо на сторожі нашої історії, яку "п'ята колона" закликає переписати на свій лад.

Та найбільше обурило членів КУН те, що вже вкотре наша влада прийшла до Вічного вогню під знаменом серпа і молота. Запитання "Владо, ти з ким?", змусило наших чиновників ховати очі, та від червоних фан вони не відступили. І це після 18 років незалежності, коли хтось насміюється говорити, що у нас українська влада. Насправді при владі у нас ті ж комуністи, тільки тепер вони фігурують у інших партіях.

Ставлять собі в заслугу, що визволили нас від фашизму, але чому ж ці "визволителі" стали новими поневолювачами України?

Залишилось небагато тих, хто присвятив своє життя боротьбі за Україну. Вони все ще невизнані, але попри все – герої ОУН-УПА.

ТАНЦІ ПО-УКРАЇНСЬКИ

У приміщенні івано-франківського Народного дому "Просвіта" відбулася українська дискотека, присвячена річниці бою січових стрільців на горі Маківці.

Організатором акції стала МР ІФ МО КУН. Такі дискотеки стали вже традиційними, і щоразу збирають чимало патріотично налаштованої молоді. Українська музика і цікава програма допомагають об'єднати молодих патріотів і становлять чудову альтернативу дискотекам, які відбуваються у нічних клубах і на яких лунають чужі нам пісні.

У програмі дійства були стрілецькі та великодні забави. А ще відбулося караоке – присутні виконували стрілецькі пісні, згадуючи таким чином славу наших героїв.

Молодіжна референтура ІФ МО КУН і надалі працюватиме над поширенням української музики та пісні у молодіжному середовищі, бо саме на таких акціях панує атмосфера духовного єднання та патріотизму.

Пресс-служба ІФ МО КУН

ПП "СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ПІДПРИЄМСТВО ЮСТИЦІЯ"
(м.Київ, бул.І.Лепсе, 8) **проводить прилюдні торги з реалізації арештованого нерухомого майна, а саме:**

Лот № 1. Цілісний майновий комплекс – свинокомплекс, а саме: будинок тваринника (літ. А), ветпункт (літ. Б), парувальний пункт (літ. В), свинарник з вигрібною ямою для стоків (літ. Г), свинарник (літ. Д), свинарник (літ. Е), свинарник (літ. Є), свинарник (літ. Ж), свинарник (літ. З), свинарник (літ. И), вісова (літ. К), кормцех (літ. Л), котельня (літ. І), артезіанська свердловина з насосною станцією і баштою Рожновського (літ. М), загальною площею 9 176,6 кв.м, що знаходиться за адресою: Київська обл., Переяслав-Хмельницький р-н, с.Харківці, вул.Слави 11-А та є власністю боржника ТОВ "Гаян-Агро" (Київська обл., Переяслав-Хмельницький р-н, с.Харківці, вул.Слави, 11-А; ЄДРПОУ 33488351). Будинок тваринника (літ. А) площею – 189 кв.м, ветпункт (літ. Б) площею – 88,70 кв.м, парувальний пункт (літ. В) площею – 36,00 кв.м, свинарник з вигрібною ямою для стоків (літ. Г) площею – 1998,10 кв.м. Фундамент – бетонний; стіни – цегляні, з розшивкою швів зовнішньої кладки, в середині проштукатурені та побілені; перегородки – цегляні; перекриття – з/б панелі; підлоги – керамічна плитка; покрівля двоскатна, хвильова азбофанера по з/б плитах; вікна та двері – металопластикові; інженерне обладнання – водопостачання, опалення газове, електрика, вентиляція. Свинарник (літ. Д) площею – 1000,80 кв.м. Фундамент – бетонний; стіни – цегляні; підлот – цементний; покрівля двоскатна, хвильова азбофанера по з/б плитах; вікна та двері – дерев'яні; інженерне обладнання – водопостачання, електрика, вентиляція. Свинарник (літ. Е) площею – 1591,60 кв.м. Фундамент – бетонний; стіни – цегляні; підлот – цементний; покрівля двоскатна, хвильова азбофанера по з/б плитах; інженерне обладнання – електрика. Свинарник (літ. Є) площею – 1591,60 кв.м. Фундамент – бетонний; стіни – цегляні; підлот – цементний; покрівля двоскатна, хвильова азбофанера по з/б плитах; інженерне обладнання – електрика. Свинарник (літ. Ж) площею – 601,60 кв.м. Фундамент – бетонний; стіни – цегляні; підлот – цементний; покрівля двоскатна, хвильова азбофанера по з/б плитах; інженерне обладнання – електрика. Свинарник (літ. З) площею – 601,60 кв.м. Фундамент – бетонний; стіни – цегляні; підлот – цементний; покрівля двоскатна, хвильова азбофанера по з/б плитах; інженерне обладнання – електрика. Свинарник (літ. И) площею – 615,30 кв.м Фундамент – бетонний; стіни – цегляні; підлот – цементний; покрівля двоскатна, хвильова азбофанера по з/б плитах; інженерне обладнання – електрика. Вісова (літ. К) площею – 54,60 кв.м, кормцех (літ. Л) площею – 619,40 кв.м., котельня (літ. І) площею – 151,30 кв.м. Фундамент – бетонний; стіни – цегляні, в середині проштукатурені та побілені; перегородки – цегляні; перекриття – з/б панелі; підлоги – бетонні; покрівля двоскатна, хвильова азбофанера по з/б плитах; вікна та двері – дерев'яні; інженерне обладнання – водопостачання, опалення газове, електрика, вентиляція. Артезіанська свердловина з насосною станцією і баштою Рожновського (літ. М) площею 37,00 кв.м – металева. Майно розташоване на земельній ділянці площею 4,732 га, що передана у безстрокову аренду згідно з Державним Актом на право власності на землю. Майно реалізується в рахунок погашення заборгованости перед АБ "Київська Русь" (м.Київ, вул. Хорива, 11-А; ЄДРПОУ 24214088). Стартова ціна – 6 158 924,00 грн. без ПДВ. Гарантійний внесок – 153 973,10 грн. без ПДВ. Торги відбудуться 10.06.2009 року о 12 год. за адресою: Київська обл., м.Переяслав-Хмельницький, вул.Альтицька, 2 в приміщенні ВДВС Переяслів-Хмельницького МРУЮ. Реєстрація учасників припиняється за годину до проведення торгів.

Лот № 2. Нерухоме майно – Цілісний майновий комплекс (необоротні активи "основні засоби"), загальною площею 14 597,6 кв.м, що знаходиться за адресою: Київська обл., м.Переяслав-Хмельницький, вул. Б.Хмельницького, 32 та є власністю боржника ПП "Швейна фабрика "Гаян" (Київська обл., м.Переяслав-Хмельницький, вул.Б.Хмельницького, 32; ЄДРПОУ 05502769). Виробничо-адміністративний корпус, зазначений на плані №1. Вентиляційні будівлі, зазначений на плані №2. Ремонтно-механічні майстерні, зазначені на плані №3, склад тканин, зазначені на плані № 4. Труба котельні, зазначена на плані № 5. Котельня, зазначена на плані № 6, склад господарського інвентарю, зазначений на плані № 7. Фундамент – бетонний; стіни – цегляні, з розшивкою швів зовнішньої кладки, в середині проштукатурені та побілені; перегородки – цегляні; перекриття – з/б панелі; підлоги – керамічна плитка; покрівля двоскатна, хвильова азбофанера по з/б плитах; вікна та двері – дерев'яні; інженерне обладнання – водопостачання, опалення газове, електрика, вентиляція. Велосипедна стоянка (піднавіс) – металевий каркас, зазначена на плані № 8. Матеріальний склад, зазначений на плані № 9; фундамент – бетонні, каркас – металевий, інженерне обладнання – електрика. Фідерний пункт, зазначений на плані №10. Склади технічні, зазначені на плані № 11. Крамниця, зазначена на плані №12. Пожежне водоймище, зазначене на плані № 13. Основні засоби, згідно з додатком № 1 до договору застави. Фундамент – бетонний; стіни – цегляні, з розшивкою швів зовнішньої кладки, в середині проштукатурені та побілені; перегородки – цегляні; перекриття – з/б панелі; підлоги – керамічна плитка; покрівля двоскатна, хвильова азбофанера по з/б плитах; вікна та двері – дерев'яні; інженерне обладнання – водопостачання, опалення газове, електрика, вентиляція. Чисельність працюючих – 870 чоловік. Майно розташоване на земельній ділянці площею 4,732 га, що передана у безстрокову аренду згідно з Державним Актом на право власности на землю. Майно реалізується в рахунок погашення заборгованости перед АБ "Київська Русь" (м.Київ, вул.Хорива, 11-А; ЄДРПОУ 24214088). Стартова ціна – 19 623 111,00 грн. без ПДВ. Гарантійний внесок – 392 462,22 грн. без ПДВ. Торги відбудуться 10.06.2009 року о 12 год. за адресою: Київська обл., м.Переяслав-Хмельницький, вул.Альтицька, 2 в приміщенні ВДВС Переяслів-Хмельницького МРУЮ. Реєстрація учасників припиняється за годину до проведення торгів.

Гарантійний внесок вноситься на поточний рахунок № 26007301788 у філії АКБ "Меркурій" у м.Києві, МФО 300755, ЄДРПОУ 32277680, одержувач: ТОВ ПП "СП Юстиція". Остаточна оплата за придбаний об'єкт здійснюється протягом семи банківських днів з дня затвердження протоколу про проведення прилюдних торгів. Ознайомитися з майном можна щодня, крім вихідних і святкових днів, за його місцезнаходженням, звернувшись до організатора прилюдних торгів. Бажаючим взяти участь у прилюдних торгах необхідно звернутися до організатора торгів для подачі заяв за адресою: м.Київ, бул.Лепсе, 8, тел. 454-13-40.

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Олександр Антонов	8-093-903-86-62
Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95
Львів	Пшевлоцький Микола	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Геник Володимир	(048) 765-08-17
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Демид Анатолій	(0382) 65-72-35
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ПАМ'ЯТИ ЖЕРТВ ПОЛІТИЧНИХ РЕПРЕСІЙ

А також Івано-Франківськ – урочище "Дем'янів Лаз"; Кам'янець-Подільський – русько-фільварочний цвинтар та поблизу села Кам'янка; Луганськ – окраїна міста, урочище "Суча Балка"; Одеса – другий християнський цвинтар; Полтава – район піщаного кар'єру поблизу села Макухівка, урочище "Гриби"; Суми – центральне міське кладовище; Умань – братська могила; Харків – лісопаркова зона; Хмельницький – один з об'єктів колишнього обласного управління НКВС, де наприкінці 1960-х років побудовано Центральний універмаг; Черкаси – старий єврейський цвинтар по вулиці Т.Шевченка; Чернігів – лісовий масив в районі села Холявіно.

Розстріли й масові безіменні поховання відбувалися в 30–40-х роках у Білій Церкві, Маріуполі Донецької області, Ніжині Чернігівської області, Золочеві та Стрию Львівської області, Чорткові, Бережанах, Кременці Тернопільської області, інших місцях.

Разом із Президентом пам'ять невинно убієнних вшанували Секретар РНБОУ Р.Богатирьова, віцепрем'єр-міністр України І.Васюник, голова Київської облдержадміністрації В.Ульянченко, народні депутати України, представники громадських організацій репресованих, родичі загиблих, дослідники політичних репресій, представники політичних партій, серед них голова голова Конгресу Українських Націоналістів Олексій Івченко, громадськість, молодь.

Президент поклав квіти до монумента Політв'язня при в'їзді до заповідника, а також до Пам'ятного Хреста. Корзину квітів до монумента жертвам політичних репресій поклали представники Конгресу Українських Націоналістів. Глава держави також взяв участь у скорботній ході до Пам'ятного Хреста та виступив із промовою.

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Президент Віктор Ющенко закликав повністю демонтувати символи комуністичного режиму у країні: "Україна має остаточно очиститися від символів режиму, який знищив мільйони безвинних людей. Це не частина нашої історії, як дехто цинічно хоче сказати. Це частина комуністичної системи. Це символи вбивства, збереження яких є блюзнірством перед усіма полеглими".

На світлині: голова СБУ В.НАЛИВАЙЧЕНКО, голова КУН О.ІВЧЕНКО, міністр оборони Ю.ЄХАНУРОВ під час проведення заходів у Биківні

"Впродовж 2007–2008 років в Україні демонтовано понад 400 пам'ятників діячам комуністичного режиму, організаторам голодомору, політичних репресій 1937-1941 років. Перейменовано понад 3 тисячі топографічних назв, які носили їхні імена", – сказав Ющенко.

Водночас президент зазначив, що "до завершення цієї роботи ще дуже далеко".

Також він наголосив на необхідності вирішення питання про "гідний соціальних захист колишніх політичних в'язнів та репресованих".

"У парламенті досі не розглянуті внесені мною законопроекти про правовий статус борців за незалежність України. Мене дуже часто обурює байдужість і відчуженість, яку демонструють деякі наші політики і посадовці. Вони бояться цієї теми. Вони хотіли б володарювати в Україні без української культури, без української мови, без українців. Їхня мрія – це губернія, де вони були б безроздільними господарями. Як наслідок, ми є свідками спроб реваншу", – сказав Президент.

"Ті, хто заперечує голодомор чи політичні репресії, хто виправдовує Сталіна, ті, хто піднімають руку на наші святині і наших людей, глибоко переконаний, вони приречені. Вони свідомо стають на бік однієї з найчорніших сил, яку знала історія. Їхні чорні надії є безсильними", – заявив Президент.

У своєму виступі В.Ющенко подякував СБУ "за роботу, завдяки якій в останній час вдалося встановити прізвища 14191 особи, похованих у Биківні".

Він зазначив, що "розсекречені і опубліковані документи про депортацію кримських татар у 1944 році. У понеділок кримськотатарським лідерам будуть передані матеріали стосовно репресій у 20–30-х роках".

Також він висловив вдячність Інституту національної пам'яті та іншим організаціям.

Ющенко зазначив, що "українська нація стала заручником двох тоталітарних режимів – комуністичного і фашистського". "Биківня, як і Бабин Яр, як Освенцім, як Соловки, як Бухенвальд, як Катинь – це страшні символи мучеництва і страшних жертв тоталітарних терорів".

"На руїнах радянської імперії постала Україна. Це спільна і велика перемога всього українського народу. Це перемога нашого покоління, перемога тих, хто боровся за свободу Батьківщини, перемога тих, хто пав жертвою терору та репресій. Ми перемогли, і наша перемога вічна", – підкреслив Ющенко.

Президент також оглянув історико-документальну виставку "Зламані долі: комуністичний терор в Україні 1920–1950-х років", підготовлену Фондом "Україна 3000" спільно з Галузевим архівом Служби безпеки України та Київською міською організацією Всеукраїнського товариства "Меморіал" ім. Василя Стуса.

За матеріалами прес-служби Президента й інформаційних агенств

УКРАЇНСЬКИЙ ВИБІР

ВИБОРИ НА ДОНЕЧЧИНІ ПОЧАЛИСЬ

"Стріляйте в мене першу, бо я за Україну..."

Василина КОБЕЦЬ

Якими будуть наступні вибори? Нині це питання на вустах у багатьох. Можу з упевненістю сказати – на Донеччині вибори будуть гарячими. У прямому сенсі цього слова. У 2004 році під час Помаранчевої революції в Маріуполі спалили штаб "Нашої України", неодноразово залякували голів штабу, вибили вікна в хаті Любомира Гудзя – члена окружної виборчої комісії від "НУ", пізніше зламали паркан, бо на будинку патріота-українця красувався портрет Віктора Ющенка з донькою.

Ще не відомо, коли відбудуться наступні вибори в Україні, а "воріженьки" із запальничками вже приступили до своєї "гарячої" агітації за Партію регіонів. У ніч на 5 травня в Іллічівському районі спалили маленьку церковку Київського патріархату, що убого існувала в залізничному вагончику. На жаль, хоч скільки звертався отець Олександр за грошовою допомогою до директорів заводів-гігантів, для української церкви у них коштів не знайшлося. Проте люди прагнуть Божого слова й охоче відвідували українську церкву. Тому маленький осередок україномовної діяльности накликав на себе "праведний гнів" регіоналів, які вважають Маріуполь своєю безперечною епархією. Показово, що досі не відкрита карна справа з приводу підпалу. Владні структури якомога довше затягують її відкриття, мовби чекаючи експертизи з Донецька, що має вирішити: чи то був підпал, чи самозапалення від свічки? Але які можуть бути сумніви, коли з вікна вирвано грати й у приміщення кинута запальна речовина?

Інша подія. Маріупольська "Просвіта" доклала багато зусиль, щоб повернути історії міста ім'я Миколи Фененка – краєзнавця, автора книги "Земля говорить", присвяченої вивченню гідронімів і топонімів України. Та головне, що Фененко був за часів німецької окупації членом ОУН на Донеччині, через що зазнав тортур від німців і радянських кадебістів. Зусиллями голови донецького відділу ВБ ОУН-УПА Любомира Гудзя, Людмили Мечетної, просвітянам вдалося знайти й упорядкувати могилу патріота. Але під час відвідувань у цьому році виявилось, що пам'ятник на могилі пошкоджений, хрест з нього збито... І знову влада ні за що не відповідає.

І остання новина. В газеті вже повідомлялося, що в Маріуполі напередодні ювілеїв Т.Шевченка та М.Гоголя закрили бібліотеки імени цих видатних українських літераторів. Молода кореспондентка, завдяки якій ця інформація потрапила в пресу й набула розголосу, на сьогодні звільнена з роботи. Але не тільки через "бібліотечний" скандал. Напередодні 9 травня відбулася зустріч кореспондентів газет із ветеранами у прямому ефірі на телебаченні. Під час програми відома маріупольська комуністка Галина Лихачова висловилась стосовно тих міст, де руйнуються пам'ятники Леніну та героям Червоної армії: "Взагалі-то націоналістів стріляти треба, але хай поки поживуть". Молода кореспондентка піднялася і відповіла: "Дякую вам, що ви даєте нам – українцям час пожити. Але коли ваш терпець урветься, стріляйте в мене першу, бо я за Україну готова віддати життя в будь-яку хвилину!" Що після цих слів почалося... Підсумок – українській дівчині запропонували звільнитись на дуже "вигідних" умовах – за власним бажанням, без наслідків у трудовій книжці...

Ось такі новини дарує рідний Маріуполь патріотам України.

м. Маріуполь

Віктор НАУМЕНКО

ЗОНА АБСУРДУ

ВАНДАЛІЗМ У ЗАКОНІ

Ненависть до української мови в Криму за багато років набула своєрідного побутового відтінку, до якого пересічним українцям все-таки ніяк не звикнути – проте доводиться робити вигляд, що їм це нібито байдуже. Що поробиш – жорстоке інформаційне протиборство з ідеологами північного сусіда відверто вказує на те, що його результат поки що не на користь України.

Тепер ця ненависть з нібито побутового рівня виходить на новий рівень: вона стає вже просто законною, а тому – обов'язковою?

Верховна рада Криму оригінально відзначила день "червоного різдва" – 22 квітня: вона дала доручення службі автомобільних доріг в Криму разом з органами місцевого самоврядування та районними держадміністраціями до 1 червня продублювати російською мовою абсолютно "незрозумілі" для неї тексти, написані державною мовою на дороговказах та дорожніх знаках автономії. В пояснювальній записці такий крок обґрунтовується напрочуд просто: "Російська мова як мова більшості населення та прийнятна для міжнародного спілкування використовується у всіх сферах громадського життя".

У записці підкреслюється, що Крим є одним з міжнародних курортно-туристичних центрів, який щорічно відвідують мільйони туристів, а також це такий регіон України, куди досить часто прибувають офіційні делегації та керівники іноземних країн. Рішення вводиться в дію з дня його прийняття.

Може, хто й не знає, то тепер мусить знати, що гостям з усіх континентів Землі нарешті стануть зрозумілими російські написи на українських дороговказах, бо, може, для декого написане державною мовою не легше розібрати, ніж китайську грамоту. Пора загальноприйняту у всьому світі практику дублювання дорожніх написів англійською мовою у їхніх країнах покинути і перейти на дублювання мовою "большинства населения". Та хай не дивуються, що тепер російська, а не якась інша мова, буде "прийнятна для міжнародного спілкування".

Отже, тепер уже якимсь невідомим особам не треба буде крадькома замальовувати ненависні комусь українські літери та слова. Тепер кримська влада з мовчазної згоди українських можновладців робитиме цілком офіційно те, за що злодійкувато нишком бралися завзяті українофоби та вуличні хулігани і вандали.

м. Феодосія

З В Е Р Н Е Н Н Я

Всеукраїнського Братства ОУН-УПА
ім. Генерала Романа Шухевича – Тараса Чупринки

до Президента України Віктора Андрійовича Ющенка

Високоповажний Пане Президенте!

15 липня 2009 року виповнюється 65 років з часу постання Української Головної Визвольної Ради (УГВР) – підпільного парламенту та підпільного уряду воюючої України.

УГВР була створена для об'єднання всіх діючих національно-визвольних сил українського народу, щоб з єдиного центру керувати боротьбою за власну суверенну державу, і репрезентувати перед зовнішнім світом волю українського народу до державності. УГВР стала всеукраїнським провідним центром українського народу на час революційної боротьби.

Головою парламенту – Президентом УГВР був обраний Кирило Осьмак, головою уряду – Роман Шухевич, Головний командир УПА.

У присязі, яку виголосив Президент УГВР, сказано:

Наша мета – Українська Самостійна Соборна Держава на українських етнографічних землях. Будемо боротися за те, щоб Ти, Український Народе, був володарем на своїй землі.

На вівтар цієї боротьби кладемо свою працю і своє життя.

Роман Шухевич загинув 5 березня 1950 року в с. Білогорщі поблизу Львова, Кирило Осьмак – 16 травня 1960 року у Володимирській тюрмі (Росія).

Коли Червона Армія, поборюючи німецьке військо, відійшла на Захід, на українські землі прийшло НКВД для війни з українським народом. Посилилося нищення українського життя: мови, культури, звичаїв, спалювання сіл, вивезення на Сибір старих і малих – цілими селами, катування людей, незалежно від статі і віку, облави – "чекистско-войсковые операции". Ще йшла німецько-радянська війна з гаслом "Все для фронту, все для перемоги", але для війни з українцями не бракувало ні війська, ні зброї, ні залізничних ешелонів.

Боронила український народ від поневолення Українська Повстанська Армія (УПА), створена наприкінці 1942 року на Волині, під час німецької окупації України. Легітимною владою для УПА була УГВР. Її міжнародна легітимність базувалася на організованій боротьбі українського народу на своїй території за самовизначення, самоуправління і державну незалежність.

Політичні, мілітарні і правові атрибути УПА, як воюючої сторони і всього визвольного руху, цілком відповідають нормам і вимогам сучасного міжнародного права, зокрема Женевським конвенціям від 12 серпня 1949 року та Додатковим протоколам (Протоколу I і Протоколу II) до Женевських конвенцій, прийнятих 8 червня 1977 року.

Женевські конвенції, вироблені на Дипломатичній конференції, яка проходила в Женеві у квітні–серпні 1949 року за участі представників 74 країн, у тому числі і УРСР, поширили визначення воюючої сторони на учасників війни за національне визволення.

Протокол I визначив війну за національне визволення як збройну боротьбу проти колоніального панування, іноземної окупації та расистських режимів.

Протокол II стосується таких же збройних конфліктів не міжнародного, а внутрішнього характеру, які включають організовані збройні групи, що перебувають під відповідальним командуванням, мають контроль на певній території і мають змогу здійснювати воєнні дії.

Женевські конвенції набрали чинності 5 липня 1950 року. На 1 серпня 1958 року Конвенції підписали й ратифікували 84 країни, в тому числі Союз РСР, Українська РСР, Білоруська РСР.

Протокол I і Протокол II Українська РСР підписала 12 грудня 1977 року, і ратифікувала їх Указом Президії Верховної Ради УРСР 18 серпня 1989 року.

Женевські конвенції узаконюють народну війну, допускають підпорядкування збройних сил уряду (або владі), які не визнані державою, що воює з повстанцями. Таким невизнаним СРСР та його союзниками українським підпільним урядом була Українська Головна Визвольна Рада. Їй підпорядковувалася УПА.

Починаючи з 1992 року Самбірська районна рада, Самбірська районна державна адміністрація, Львівська обласна рада, Львівська обласна державна адміністрація, Всеукраїнське Братство вояків ОУН-УПА щороку в с. Сприня Самбірського району Львівської області, де 11–15 липня 1944 року відбувся Великий Збір УГВР, святкують роковини створення УГВР. У 1992 році там був споруджений пам'ятний знак на честь створення УГВР.

Високоповажний Пане Президенте! В теперішній час, коли особливо важливе об'єднання всіх українських патріотичних і державницьких сил, Всеукраїнське Братство ОУН-УПА звертається до Вас з ініціативою:

1. Відзначити на державному рівні 65-у річницю створення УГВР.
2. Присвоїти Президентові УГВР Кирилові Осьмаку звання Героя України.
3. Підтримати ініціативу Самбірської районної державної адміністрації створити в с. Сприня Самбірського району Львівської області пам'ятник творцям УГВР.

Аналогічне "Звернення" направлено на адресу Голови Верховної ради України і Прем'єр-Міністра України.

Михайло ЗЕЛЕНЧУК,
голова;
Наталія ОСЬМАК,
секретар

МЕТАМОРФОЗИ ДОБИ

В ОЧІКУВАННІ НОВИХ ВИКЛИКІВ

Якими є настрої українського селянства?

У рідному селищі (колись райцентрі) Вільшані, з якого Т.Шевченко пішов у великий світ, через опитування представників різних категорій населення (від селян до інтелігентів-посадових осіб, політично активних партійних діячів місцевого штибу) вивчав ставлення мешканців селища до В.Ющенка як претендента на повторне обрання президентом України.

Узагальнена відповідь: за нього (станом на квітень) віддасть голоси лише мала частина жителів селища; це при тому, що у 2004р. в останньому турі він набрав тут 93% голосів виборців.

Але дивна річ! Усі співбесідники з жагою допитували: за кого варто голосувати, адже всі інші претенденти безперечно гірші від В.Ющенка?! Парадокс? Ні. Це – трагічний наслідок того, що більшість ЗМІ віддані в руки ворогам української національної держави. На другому місці – особисті прорахунки Президента В.Ющенка (хотів зробити, та не зумів, лояльно ставився до бандитів і ворогів, зважав на лібералізм і космополітичну демократію, а потрібна була сильна рука, помилявся в підборі кадрів). Інтегральний висновок – виборці свідомо або підсвідомо жадають помститися В.Ющенкові (але за трагічною іронією долі в такий спосіб можуть помститися лише собі) за свої нереалізовані сподівання. І цей висновок вимагає глибокого аналітичного осмислення. Знаючи своїх односельчан, беру на себе сміливість викласти деякі тези аналітичного осмислення означеного вище нібито парадоксального явища в переконанні, що вони (тези) є типовими для виборців із сільської місцевості.

Микола БІЛИЙ,
політолог

1. Селища (села) дотепер перебувають в інерції патерналістських уявлень імперських часів: ми – це одне, влада – це щось інше, відокремлене; виберемо (точніше, через обман, підкуп і т.ін. пролізуть) у владу трошки совісніших, здібніших, жорсткіших керівників – може, наведуть хоч якийсь порядок замість існуючого безладу, хамства, здирства, знущання над селянином з боку чиновників усіх калібрів.

2. Більша частина селян не мислять категоріями національної ідеї, не усвідомлюють викликів, які постали перед українською нацією, не мають чітких уявлень про загрози, перед якими нація стоїть сьогодні, практично не мають уявлень про всі види війн, які веде проти України метрополія московської імперії і її "п'ята колона" в Україні з метою знищення української державності, не знають історії своєї нації і державності та, як наслідок, мають ущент скалічену імперією і спотворену історичну пам'ять, а тому оперують укороченими, ближчими, відчутнішими в побуті критеріями оцінки діяльності влади (обіцяли перед виборами он що, а маємо ще гірше). Селяни (як і все інше населення) ідентифікують владні угруповання від села аж до Верховної Ради, Кабміну, президентського оточення як злочинно-бандитські угруповання.

3. Селяни хочуть бачити у владі патріотичних українських політиків, метою яких є заможне і консолідоване населення України з провідною роллю пропорційно представлених у всіх владних органах та у приватному володінні національними багатствами етнічних українців, і які живуть за рахунок оплати їхньої праці державою, є відокремленими від бізнесу, тобто мають розв'язані руки і чисту совість для жорсткого (та навіть жорстокого) впорядкування рівних умов для всіх бізнесових людей, перейнятих чесним бізнесом (а бандитам тюрми!).

4. Селяни чекають національного Провідника, який поведе їх за собою, за необхідності навіть давши в руки зброю, щоб змести всі нині пануючі владні бандитські угруповання і повернути награбоване ними в суспільну користь (владні угруповання є грабіжницькими).

Такі правдиві роздуми і настрої українського селянства.

Селянство прагне такого президента України в президентсько-парламентській республіці, такого главу держави, який погодиться з їхньою оцінкою реалій і жорстко поведе націю на наведення порядку в країні. На тлі очевидних реалій селяни ще не бачать себе частиною єдиного джерела влади. Вони почуваються обдуреною і загнаною в безвихідь тягловою силою, від голосів якої нічого не залежить. Найнебезпечніше те, що владні банди уже підвели селян до риски, за якою – зневіра в здатності української національної еліти розбудувати цивілізовану Українську державу; країні загрожує настрій "татарських людей" – тобто, нехай краще чужа окупаційна влада замість безладу.

Що робити?!

Це окрема многотрудна тема. Український націоналізм, як найбільш патріотична і дієва політична течія XX ст., найглибше науково усвідомив і розробив теорію, умови, критерії, тактику і стратегію реанімації нації і держави після тривалого умертвіння. Стовпами тієї теорії, тактики і стратегії є: перехідний період від колоніального стану до власної національної державності (з недопущенням космополітичної демократії в цей період); національний солідаризм, як інструмент перетворення безликого "кріпосного" населення в націю – єдине джерело державної влади.

На превеликий жаль, до влади в Україні ринулися, збиваючи тих, хто поклав здоров'я в боротьбі за вільну Українську державу, ті, що історію України знають лише з московських підручників і зовсім не володіють (бо їх не те цікавить!!!) національнорятівним наробком найбільш патріотичної і найбільш дієвої політичної течії.

З прохідних претендентів на пост президента найближче до істини стоїть В.Ющенко, і саме тепер є очевидним, що єдине джерело влади зобов'язане не лише вручити В.Ющенку посаду глави держави на другий термін, а ще й президентсько-парламентську республіку і наказ виборців на рішучий перехід на рейки Української національної держави.

ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

ЩО ПРИХОВАНО ЗА ПАМ'ЯТНИКОМ КАТЕРИНІ II У СЕВАСТОПОЛІ

"Мы имеем право на историю...". З таким гаслом вже не один місяць красуються бігборди на головних магістралях міста. У перехожого чи гостя це викликає закономірну зацікавленість: якого це такого права добиваються і на яку таку свою історію претендують автори цих "малих архітектурних форм"? Чи, бува, історія Севастополя (колись закритого міста), утаємничена від мешканців, чи місто взагалі існує без власної історії?

Мирослав МАМЧАК

Хто хоч тиждень прожив у Севастополі, той може пересвідчитися, що у нас історія багатьом дає не лише хліб, а й добрий кусень і до хліба. Навколо історії Севастополя і флоту у нас проводяться найбільші політичні баталії. Це питання – чи не головне в передвиборній боротьбі значною мірою за участи тих, хто до цього не має ніякого стосунку. За прикладами далеко ходити не треба – досить ознайомитися із звітами сесій міської ради, заявами різних партій і організацій чи побіжно глянути на незаконно встановлений "істориками" з міської ради, притім вночі, всупереч рішенню суду, пам'ятник цариці Катерині II, взяти учнівський підручник з красномовною назвою "Сєвастополєвєдєніє" і видану до 225-ї річниці міста пишну книгу "История Севастополя в лицах...". Автором і керівником проекту останньої став голова добродійного фонду "Содействие духовному развитию Севастополя"(!), академік Міжнародної академії інформатизації Іван Куліков, недавній перший заступник голови Севастопольської міської держадміністрації, а рецензентом – нинішній перший заступник голови МДА професор Володимир Казарін. В авторському колективі числяться й інші академіки та претенденти на цей науковий чин, а також на той час директор Держархіву м.Севастополя Валерій Крєстьяннiков, той самий, що минулого року видав довідку про те, що флоту УНР не існувало у природі зовсім.

Тим часом, пам'ятник та названі видання українських державних службовців і без глибокого наукового аналізу виглядають замовленими акціями головної інформаційно-історичної спецоперації, ідейно керованої з-за кордону. Цими "спеціалістами" Україна і українці видаляються з історії міста і відбілюється образ "голодної вовчиці", яка "доконала" українців – німецької принцеси і російської цариці Катерини II. Інакше чому це так раптом вчорашні компартійні функціонери спалахнули любов'ю до цариці, якої останні 100 років не згадували?

Академіки з професорами добре знають, що без минулого немає майбутнього, тому подібними ініціативами показують наше історичне минуле мешканцям міста у потрібному сьогодні московським політикам вигляді з прямим посяганням на майбутнє мешканців Севастополя.

Судіть самі: на постаменті пам'ятника викарбували указ імператриці Катерини II про будівництво Севастополя, який нібито вона й заснувала. Наводимо його текст без змін: "Именный указ генерал-губернатору князю Потемкину. Об Устройстве новых укреплений. Объявляем сим волю НАШУ устроить следующие укрепления. Крепость большую Севастополь, где ныне Ахтияр, и где должны быть Адмиралтейство, верфь для первого ранга кораблей, порт и военное селение".

Похожа "воля" видрукувана і в "Сєвастополєвєдєнії" та в "Истории Севастополя в лицах...".

Тому, хто прочитає це, здається, що так воно й було насправді. Не буде ж звичайна людина бігти до Державного архіву й звіряти написане.

Однак спробуймо для перевірки правдивості написаного академіками звернутися таки до архівів, та не до севастопольських, а до санкт-петербурзьких, на які вплив директора севастопольського Держархіву і міської ради не розповсюджується. Візьмемо "Полное собрание ЗАКОНОВЪ Россійской имперіи, съ 1649 года. Томъ XXII. 1784–1788." Відкриємо на сторінці 21, рік 1784. Читаємо: указ за "№ 15.929;

– Февраля 10. Именный, данный Екатеринославскому и Таврическому Генералъ-Губернатору Князю Потемкину. – О устройствіъ новыхъ укрiъпленiй по границамъ Екатеринославской Губерніи.

Какъ съ распространеніем границъ Имперіи Всероссійской необходимо нужно сообразить обезпечение оныхъ, назнача по удобностямъ новыя кръпости и уничтожа тъ, кои сдълалися нынъ внутренними, то, вслъдствие того, Мы, по разсмотръніи вашихъ представленій, объявляемъ сим волю Нашу.

Первое: начиная съ предъловь Екатеринославскаго Намъсничества, гдъ оное граничитъ съ Польшею, устроить слъдущыя укръпленія:

1-е. ...

9-е. кръпость большую Севастополь, гдъ нынъ Ахтіяръ, и гдъ должны быть Адмиралтейство, верфъ для первого ранга кораблей, портъ и военное селеніе;

10. Балаклаву, исправя какъ оная есть и содержа стражу ея поселеннями тут Греческими войсками;...

Второе: строеніе сих укръпленій препоручаемъ Мы въ главное въдомство и распоряженіе ваше... ".

Напередодні, 8 лютого 1784 року, указом № 15.925 тому ж Потьомкіну у тому ж генерал-губернаторстві імператриця звеліла "обустроить" Таврійську ("Таврическую" в оригіналі) область з семи "уєздов", до якої, крім колишніх володінь кримського хана, були включені і землі Війська Запорожського низового. Тож прикордонний стовп, якого днями вкопала Русская община Криму на Перекопі, явно протирічить монаршій волі.

Порівнюючи напис на пам'ятнику з текстом самого указу, пересвідчуємося у їхній суттєвій різниці. Обманюєте народ, господа: "Таврическая область" 1784 року виходила далеко за межі Кримського півострова, а Севастополь був лише дев'ятим за списком укріпленням Катеринославської губернії, а не Росії!

Зовні написане у виданих книгах і на пам'ятнику виглядає як правда, та на перевірку виявляється переполовиненою напівправдою, брехнею, вигідною політичним замовникам. Нинішні доморощені севастопольські історики "соізволілі" вибрати з монаршого указу лише те, що голові міськради пану Валерію Саратову і його спонсорам корисно сьогодні. Ні, не забули написати, а просто викинули з указу його суть, щоб севастопольці ніколи не дізналися про те, що імператриця звеліла "укріплювати" південні кордони Катеринославської губернії, тобто нинішньої Дніпропетровської області, а не "юга России", як неправдиво написано на іншому пам'ятнику на честь заснування Севастополя у сквері біля міської ради. Неправдиво, бо імператриця сама написала "Імперії Всеросійської" а не Російської.

Викинуті слова з указу могли б багато розказати севастопольцям, туристам і гостям нашого міста. Наприклад, що фельдмаршал князь Григорій Потьомкін був не лише малоросійським і катеринославським губернатором, а ще й Великим гетьманом Війська запорожського і почесним козаком Кущівського куреня і таки напередодні будівництва Севастополя відродив знищену Петром I Січ і козацьке військо в Україні. Поза межами авторів ідеї спорудження пам'ятника нині коханої ними цариці залишився факт, що Катеринославська губернія в ті часи включала до свого складу землі не лише Кримського півострова, а й теперішніх Дніпропетровської, Кіровоградської, Миколаївської, Запорізької, Херсонської і Донецької областей. Її столиця, Катеринослав, будувалася на території "вольностей" козацьких, на місці Нової Січі і Кодака, і це була історична територія козацької України, перейменованої "великорусскім" академіком історії Герхардом фон Міллером у Малоросію.

Тож своїми указами від 8 і 10 лютого 1784 року Катерина II приєднала Крим і Севастополь до земель України! До земель півдня української губернії, а не російської, як це настирно до болі в зубах нав'язують нам сьогодні. Ось це і стало причиною відмови української громади руйнувати пам'ятник, бо указ від 10 лютого 1784 року став єдиною доброю справою, зробленою одіозною царицею для України.

До цих подій прямий стосунок має ще одна монарша воля: указом Воєнної Колегії від 9 лютого 1784 року за № 15.928 оголошено, що "Ея Императорское Величество Высочайше указать соизволила" всі малоросійські козачі полки перейменувати на карабінерські. Відтоді всі військові формування в Україні втрачають національну складову і стають носіями "русской славы", у тому числі в Криму і на майбутньому флоті.

Пунктом другим того ж указу, теж випадково упущеним "істориками" з міської ради, імператриця звеліла Потьомкіну будувати нові укріплення за рахунок його відомства, тобто його губернії, а не засукала рукави своєї царської сукні і взялася за будівельні роботи на берегах севастопольської бухти особисто. За собою вона залишила лише право затверджувати кошториси будівництва, що їх надіслав Потьомкін. В той же час канцлер Безбородько писав, що потрібних грошей на флот у казні немає, отже, шукайте, господін фельдмаршал, самі. І Потьомкін знайшов їх у "вновь приобретенных" землях. Будівничими стали солдати карабінерських полків. Отже, Севастополь з першого дня свого існування будувався за кошти українського народу і народів Криму. Тож і не дивно, що перші будинки воєнного поселення, за спогадами першого командира севастопольської ескадри контр-адмірала Ф.Мекензі, виглядали "малоросійськими" хатами – будувалися ж бо українцями.

Таким чином, у 1954 році Микита Хрущов зініціював лише повернення до ситуації, яку сформувала ще Катерина II, до історичних реалій, бо комуністичні експерименти з русифікації і приєднання до "исторической родины" Криму кращого життя його мешканцям не принесли і лише ускладнили ситуацію на півострові. Отож, панове депутати, не було "подарунка".

Пам'ятаю, коли встановили посеред ночі пам'ятник Катерині, заступник голови міськради Петро Кудряшов перед російською телекамерою аж навприсядки скакав від радости, що вдалося здійснити історичний обман севастопольців.

З монаршого указу виразно проглядається, і імператриця це оговорює спеціально, що вихід у світ самого указу і її "волі" заснувати укріплення Севастополь з воєнним поселенням, а з ним Євпаторійське, Балаклавське, порти Херсон і Миколаїв та інші укріплення в Криму і на півдні України, стали можливими завдяки наполяганням і неодноразовим "представленням" князя Потьомкіна. Тож князь Потьомкін, а не Катерина II, є справжнім ініціатором перед імператорським двором заснування і, отже, засновником Севастополя. Але ж пам'ятник генерал-фельдмаршалу і гетьману не дає морального права твердити про Севастополь як про "город русской славы" і "крепость юга России". Цьому перешкоджає гетьманський чин фельдмаршала і відома його прихильність до запорожців та українського козацтва, яке він після погрому 1775 року відновив. У своїх настановах Суворову він, наприклад, вчив майбутнього генераліссимуса, як одягати солдатів, з якого боку на коня сідати, завжди приписуючи при цьому – як козаки. Він і помер серед запорожців, які служили йому охороною. Крім цього, Потьомкін, закладаючи основи флоту, ще й розсилав російським поміщикам в Україні такі невигідні сьогодні для "русской слави" реляції: "А матросов на Черноморский флот набирать с крестьян полуденной Малороссии как извечных мореходов и победителей над неприятелем". Тож ця постать вкрай не підходить до історичної планки депутатів севастопольської міськради. Тому взялися історичні факти підмінювати історичними міфами і фантазіями та правити імператрицю.

"Історію неможливо змінити. Треба тільки мати відвагу знати її правду. Лише тоді можна змінити нашу жорстоку реальність", – писав у XIX ст. Пантелеймон Куліш. У Севастополі пізнати історичну правду і змінювати "жорстоку реальність" стосовно українства не збираються. Тут історичну правду відкрито називають "зрадою Росії", і за українські гроші доводять зворотнє: історію можна видати такою, як ситуативно заманеться політичній кон'юнктурі.

Врешті, нашим депутатам міської ради не вистачає чи то мужности, чи елементарних знань визнати реальні факти: за рік до виходу у світ указу Катерини II в Севастополі, заснування якого в той час імператриця ще й уві сні не бачила, за розпорядженням Потьомкіна вже був флот, а на час видання указу базувалось уже 26 кораблів (абсолютна більшість яких була збудована українськими руками у Херсоні), 4 тисячі чоловік особового складу флоту, існували невелике Адміралтейство з кузнею, складами для щогл і зберігання лісу та канатів, майданчик для кілювання суден, а також пристань і військове поселення. Творці міфів з "історичної школи міської ради" під керівництвом народного депутата Вадима Колісниченка і голови міськради Валерія Саратова, та цілі історичні установи, ліплячи де попало "русскую славу", навіть викинули на смітник місцевої історії справжнього будівничого Севастополя контр-адмірала Ф.Мекензі – він-бо будував Севастополь, схожий на українські поселення. Теж не підходить!

Підсумовуючи сказане, робимо висновок, що отці пам'ятника російській імператриці у Севастополі намагалися під ним приховати від місцевих мешканців правдиву історію і реальні події, які пов'язують місто і флот з історією України.

Однак не вийшло. Накинути на історію мішок не вдалося навіть імперським маніпуляторам, до майстерности яких далеко севастопольській історичній школі на замовлення. Та знай наших, лобизають господскую руку, силкуються в міру своїх можливостей створювати і ширити імперські міфи і легенди та не шкодують у кризовий час державних коштів, паперу і часу, навіть не щадять свідомости власних дітей. Вихідці з Московської і Саратовської областей, різноманітні чужі "вчені агрономи", як глухарі весною, токують, що сторінка вітчизняної історії, дотична до будівництва Севастополя, є окремою від історії ненависної для них держави Україна.

А пам'ятник одіозній Катерині II хай уже стоїть. Він став пам'ятником історичної події, внаслідок якої Севастополь і Крим назавжди з'єдналися з Україною. Та вибитий на ньому текст указу доведеться таки виправляти. Відповідно до оригіналу.

м. Севастополь

Створення проекту майбутнього України – чи не найголовніше завдання, яке стоїть перед українською нацією. 18 років тому ми відмовилися від комуністичної моделі розвитку. Сьогодні Україна обрала курс на євроінтеграцію і демократизацію, фактично – на побудову капіталістичного суспільства. Однак криза лібералізму все частіше стає предметом дискусій науковців, політиків і економістів, активізуючи пошуки так званого "третього шляху" для України. Одним із його варіантів є солідаризм. На жаль, солідаризм найчастіше пов'язується з іменами західних мислителів (француза Селестена Бугле, німця Гайнріха Пеша), а українські солідаристичні концепції залишаються поза увагою. Однією з таких є націократична концепція Миколи Орестовича Сціборського.

Максим ВІХРОВ

ПИТАННЯ ІДЕОЛОГІЇ

"НАЦІОКРАТІЯ" МИКОЛИ СЦІБОРСЬКОГО
І "ТРЕТІЙ ШЛЯХ" УКРАЇНИ

Майбутнє зажди належить тим, хто його будує. У інших його просто немає.
Вадим Штепа.

Сьогодні інтелектуальна спадщина Сціборського практично не вивчається. Короткий огляд ідей Сціборського і його біографія міститься у книзі Р.Коваля "Багряні жнива української революції", Б.Червака "Український націоналізм: дослідження, інтерпретації, портрети". В основному ж Сціборський згадується як другорядна фігура в українському націоналістичному русі середини XX ст.

Життєвий шлях Миколи Сціборського – шлях солдата і політика. У вісімнадцять років він вступив до російської армії і під час Першої світової війни отримав за особистий героїзм три ордени і Георгіївський хрест. У 1917 році Сціборський очолив новостворену автономну українську частину, але потрапивши під газову атаку, демобілізувався інвалідом. Після демобілізації Сціборський вступив до війська Центральної Ради. Неприємно вражений недієздатністю Центральної Ради, Сціборський вітав режим Скоропадського. Але після підписання Гетьманом грамоти про федеративне об'єднання з імперською Росією Сціборський став до лав Армії УНР. У 1924 він закінчив службу старшим ад'ютантом штабу Окремої кінної дивізії і вступив до господарської академії в Подебарах, отримавши у 1929 році диплом інженера-економіста.

З 1927-го Сціборський був членом Проводу українських націоналістів (ПУН) і з 1928 до 1934 видавав у Празі журнал "Розбудова нації" – ідеологічний орган ПУН. У 1929 р. був делегатом 1 Конгресу українських націоналістів у Відні, де його було обрано першим заступником голови ПУНу. Після розколу ОУН Сціборський залишився на боці Мельника, бо належав до більш поміркованих націоналістів старшого покоління. У 1941 році Сціборський повертається з еміграції в Україну в якості референта пропаганди ПУНу, але 30 серпня його життя обірвалося внаслідок збройного нападу у рідному місті Житомирі.

Найціннішим спадком Сціборського є соціально-філософський трактат "Націократія", написаний у 1935 році. "Націократія" – це реакція на кризу європейської політичної думки, що не спромоглася відвернути Першу світову війну. В цій війні зійшли нанівець гуманістичні традиції Європи. "Наша повоєнна епоха позначається великими катаклізмами в житті культурних народів. Людство, ніби втративши попередні означені шляхи своїх прямувань, силкується їх віднайти в хуртовині боротьби, соціальних антагонізмів і заворушень. Йде переоцінка всіх тих вартостей, що донедавна вважалися незрушимими..." – написав Сціборський на перших сторінках "Націократії".

М.СЦІБОРСЬКИЙ

Зокрема "Націократія" була також реакцією Сціборського на неспроможність української еліти зорганізувати результативну боротьбу, ставши на чолі визвольного руху. Після Лютневої революції 1917 року ні Центральна Рада, ні Гетьманат Скоропадського, ні Директорія не змогли стати загальноукраїнською силою і об'єднати навколо себе всі верстви українців у боротьбі за майбутнє. Сціборський як активний і небайдужий учасник національно-визвольних змагань бачив неспроможність тодішніх українських сил стати провідниками українського народу, і це розчарування (чи прозріння?) знайшло відображення на сторінках "Націократії". В ній, окрім власне солідаристичної ("націократичної") концепції, автор проводить аналіз панівних на той час суспільно-політичних ідеологій: демократії, соціалізму, комунізму і фашизму. Розглядаючи їх, Сціборський виявляє їхні внутрішні хиби і, виходячи з цього, обґрунтовує новий проект українського майбутнього – націократію.

Першим об'єктом аналізу Сціборського є демократія і капіталізм, що зазнають різкої критики з боку автора. На це треба звернути особливу увагу, оскільки сьогодні Україна обрала шлях демократизації усіх сфер суспільного життя: економіки, політики, культури.

На думку Сціборського, демократія і капіталізм нерозривно пов'язані між собою: капіталізм неможливий без демократії, але й сама демократія знаходить у капіталізмі "джерело своїх розвоєвих сил". Однак капіталізм швидко стає джерелом "соціяльного поневолення робітництва і жорстокого визиску його праці" і цим порушує проголошувані демократією принципи свободи та рівности: "Політична демократія, сподіваючись найти в капіталізмі союзника... ґрунтовно на цьому завелася. Бо капіталістична система шкереберть опрокидувала і уневажила ці ідеї, запроваджуючи в житті нерівність, безправність і антагонізми". В цьому полягає найглибше і найгостріше протиріччя демократії і капіталізму. Сьогоді різні мислителі і аналітики сходяться в тому, що капіталізм і демократія на практиці заперечують одне одного. Ця думка, хоча і виглядає оригінальною, насправді зовсім не нова. Так, Платон, аналізуючи типи державного устрою, писав, що "тимократія" закономірно вироджується у олігархію, де "біля влади стоять багаті, а бідняки не беруть участі в управлінні", внаслідок "накопичення золота у коморах приватних персон", які, шукаючи застосування своїм багатствам, "перетлумачують закони, мало рахуючись із ними".

Політичний устрій демократії, заснований на засадах виборного представництва, на думку Сціборського, не має історичної перспективи. Зігравши на початковому етапі позитивну роль, парламентаризм згодом стає ареною і засобом боротьби економічних та класових інтересів різних соціальних груп. Це, в свою чергу, призводить до внутрішнього розкладу парламентаризму. "В стремлінню здобути виборчі голоси, партійні чинники послуговуються різного роду груповими блокуваннями, закулісними інтригами, неморальними компромісами, підкупом і корупцією... Ці методи профанують і викривлюють значіння самого виборчого принципу, і перетворюють проголошену демократією за "святе святих" свободу слова й думки в спекулятивний середник збаламучення, засліплення, одурення і провокування народніх мас з одною метою: "вибити" з них побільше голосів за кандидата даної партії..." – пише Сціборський. Слушність і вичерпність цього зауваження підтверджує, перш за все, парламентська криза в Україні, яка повністю підпадає під наведений опис. Отже, висновок Сціборського щодо демократії є однозначним: вона неспроможна творити авторитетну владу і непристосована до довготривалих проектів, особливо в кризових умовах.

Наступним об'єктом аналізу Сціборського є соціалізм та комунізм. В наш час деяка частина українців відчуває ностальгію за соціалістичним радянським минулим, вбачаючи в соціалізмі, а іноді навіть в реставрації СРСР, шлях до вирішення соціально-економічних проблем сьогодення.

На думку Сціборського, лібералізм і соціалізм дуже споріднені між собою, і соціалістичне світосприйняття глибоко укорінене в раціоналістичності капіталізму. Капіталізм і марксизм "ріднить матеріалістичний світогляд... обидва вони ставлять в центр світу техніку, науку, виробництво, "прибутковість" і "споживання" і вони обидва "одержимі економікою", – писав італійський філософ Юліус Евола в своїй книзі "Люди і руїни".

Принципову ж розбіжність між соціалізмом та лібералізмом Сціборський вбачав у поглядах на людину. Демократія, висуваючи гасла економічної та політичної свободи, спирається на віру в досконалість людської природи. В її основі лежить переконання, що вільне суспільство саме по собі буде рухатися шляхом прогресу і вдосконалення. Соціалізм же, навпаки, розуміє суспільство як "арену безнастанних змагань і сплетений вузол антагоністичних відносин". Рівність і братерство не можуть встановитися самі собою – єдиним шляхом до їх встановлення є соціальна революція.

Успіх соціалізму Сціборський пояснює тим, що маси добре сприймали його поверхові гасла, не заглиблюючись в їхню філософську основу: "сама по собі спрощена, вульгарна концепція соціалізму при дотику з масами ще більш примітивізувалася, часто стаючи середняком їх деморалізації". Оголошуючи війну соціалізму, Сціборський наголошує, що це є "війна живих будуючих ідей із отруйною мертвечиною діалектичної схоластики, що примітивізує й вульгаризує духове єство людини та суспільства". За таким поетичним діагнозом криється глибоке розуміння обмеженості марксистської доктрини, яка зводила духовність та культуру до придатку економічного "базиса".

"Логічним продовженням і практичним завершенням" соціалізму є комунізм. Сціборський, піддаючи комунізм нищівній критиці, відзначав: російські більшовики були "аскетами-містиками", що керувалися не стільки науковою теорією Маркса, скільки суто ідеалістичним натхненням і запалом. У свою чергу, більшовицьке натхнення живилося схильністю російського національного характеру до месіанства. Комуністична ідеологія з її планом світової революції сполучилася з "шуканнями... абсолютної "правди всіх правд". Російське месіанство Сціборський бачить хворобливим та неконструктивним – "духовою патологією".

Своєрідною реакцією на раціоналізм лібералізму і соціалізму Сціборський вважає фашизм. Якщо демократія розглядає націю як механічне згуртування індивідів, то фашизм вважає її насамперед духовною та історичною спільністю, основним чинником розвитку і поступу якої є її колективна воля. Приймаючи націю за найвищу цінність, фашизм висуває гасло національної солідарності і верховенства держави над суспільними групами, класами або окремими індивідами, від яких вимагається необмежена лояльність державі.

"Фашистська концепція держави антиіндивідуалістична; фашизм визнає індивіда, оскільки він співпадає з державою, що представляє універсальну свідомість і волю людини в її історичному існуванні", – читаємо ми у "Доктрині фашизму" Мусоліні.

Сціборський виходить з того, що політичний устрій визначається доцільністю з огляду на конкретні історичні умови. Фашизм же догматизує державну диктатуру, перетворюючи її на самоціль. Однак концентрація усієї повноти влади в руках провідної верстви є запереченням творчих спроможностей суспільства.

Концепція Сціборського відзначається виваженим підходом до проблеми відносин еліти і мас. Він вважає еліту носієм певної ідеї, мети, а народ – середовищем, в якому "наростають і акумулюються збірні будуючі потенції" і народжується творча індивідуальність, а перехили в той чи інший бік викликають негативні наслідки і гальмують суспільний розвиток.

На основі аналізу згадуваних вище ідеологій, Сціборський вибудовує свій проект майбутнього України – націократію. Філософським підґрунтям націократії є уявлення про націю як органічну, але диференційовану спільність. Нація для Сціборського – це найвища форма людського співжиття. Виходячи з цього, вона є абсолютною, насамперед духовною цінністю. Важливо зазначити, що Сціборський розуміє націю не стільки як етнічно та культурно гомогенну групу, що проживає на певній історичній території, скільки як духовну спільноту. Визначальною ознакою нації, за Сціборським, є відчуття комплементарності і розуміння спільного майбутнього. Український мислитель вважає "головними підставами й двигунами життя нації... її дух (ідеї) і волю до творчости та боротьби". Етнічна ж спільність не подається як основа нації. Такий підхід є близьким до сучасного громадянського націоналізму, фокальною точкою якого є національна держава і громадянська солідарність, заснована на сумісному проживанні, громадянстві, спільному законодавстві тощо. Націоналізм такого типу ґрунтується на розумінні спільності сьогодення і майбутнього, самоідентифікації індивіда та його приналежності до певної політичної цілості, якою є національна держава.

За Сціборським, в ході історичного розвитку нація набуває все більш складної внутрішньої структури. Це є наслідком поглиблення поділу праці, що супроводжує науково-технічний прогрес. Утворюються класи, соціальні групи, різниця між якими дедалі поглиблюється, виходячи за межі суто професійних відмінностей у культурну та політичну площину. Зростаюча диференціація потребує дедалі більших зусиль і можливостей щодо координації соціальної системи та гармонізації суспільних відносин. Національна держава покликана реалізовувати та зберігати органічність нації, виступаючи у ролі керманича, захисника та арбітра всіх внутрішніх протиріч. Поряд з цим, держава постає реалізацією нації як суб'єкта міжнародної політики – недержавна нація не відіграє самостійної ролі і приречена на підлеглість та другорядність.

Закінчення в наступному числі.

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

ВЕЛИКИЙ БУДІВНИЧИЙ

Історична записка з приводу анафеми на гетьмана Івана Мазепу

Митрополит ДИМИТРІЙ (РУДЮК)

Згодом десь приблизно у другій половині XVIII – на початку XIX століть у місячній минеї за червень з'явилася "Служба благодарственная Богу, в Тройці Святій славимому, о великий Богом дарованій побіді над Свейським королем Карлом Вторим на десять і воїнством его, содіянной под Полтавою в літо от Воплощенія Господня 1709, місяця іюнія в 27 день". В цьому чині молебню Іван Мазепа також називається "вторым иудою, рабом и льстецом, дияволом нравом, а не человик, треклятим отступником".

Вже на початку XIX століття було складено прозовий твір "Вопль Мазепи" – благання гетьмана до Олександра I зняти з нього прокльон, бо тільки Бог має право його судити.

ДОЛЯ АНАФЕМИ ПІСЛЯ ЇЇ ПРОГОЛОШЕННЯ

"Цей великий славний муж, що залишився на старі літа без нащадків і з величезним майном, жертвував усім, щоб вибороти волю своїй Батьківщині. Він не завагався зректись усього, що може бути найдорожчим на цій землі, і віддав власне життя за визволення рідного краю з-під московського ярма... Нехай ні військо, ні народ не гублять надії! Наша справа справедлива, а справедлива справа мусить завжди остаточно запанувати. Ніхто не буде в нашім краю ніколи величнішим за Мазепу". (З промови Пилипа Орлика над домовиною гетьмана). Анафема на гетьмана Івана Мазепу зробила своє чорне діло й помітно розділила тогочасне українське суспільство. Населення було залякане терором, який розпочався в Україні одразу після 1708 року. Його розмах, приниження українського люду набули такої сили, що стали поширюватися чутки про Петра I як антихриста. Меншиков свідчив кабінет-секретареві Макарову, що "в Малороссии зело розмножилось у всякого чина людей" крамольних малюнків, які зображали видіння монаха Порфира зі Спаського Новгород-Сіверського монастиря. Дуже скоро вчинили розправу над цим простим монахом. Розстрижений чернець був доставлений у таємну канцелярію. Його стали називати світським ім'ям – Потапом Матвієм. Але він "навіть після жорстоких катувань, – писав історик Сергій Павленко, – стояв на своєму... Порфир розказував своїм монастирським братам, що "виделась мне именно голова: по одну сторону той головы сабля и два палача крыжом, а третий стоймя, по другую сторону головы было две ноги и две руки, а под руками два месяца; под месяцами виделись мне две звезды: против же головы, пониже ся немного литера покой (П); подле литеры, с обеих сторон по месяцу; дале крест особо, без месяцев. А было то видение на синем небе желтыми колерами; а настоящего месяца в то время не видал".

У досить незручному становищі опинився митрополит Рязанський і Муромський Стефан Яворський, місцеблюститель патріаршого престолу, який проголошував анафему на гетьмана Мазепу. Цікаво було б знати, які насправді почуття охоплювали церковного ієрарха-українця. І тут ми знаходимо такі моменти: наступного дня, після проголошення так званої анафеми, митрополит Стефан Яворський написав проповідь, в якій засуджував царя, "пьющего из церковних сосудов" і пророкував навіть Божий гнів, який неминуче повинен впасти на Росію за гріхи її керманича. Проповідь цю митрополит не проголосив, але душа його протестувала. Красномовно свідчить про його таємну ненависть до Петра I такий факт. Свого часу митрополит Стефан Яворський благословив на монашество Василя Левіна, якого в монастирі постригли з ім'ям Варлаам. Митрополит опікувався ним, як своєю духовною дитиною. Одного разу на базарній площі 19 березня 1722 року монах Варлаам, залізши на дах однієї з крамниць, почав викрикувати: "Он не цар Петр, а антихрист, антихрист!" Далі на допитах цей монах заявляв, що він мав зустрічі з митрополитом Стефаном Яворським, показав листа і додав, ніби святитель скаржився, що Петро I є іконоборцем, що він скасував патріаршество і запровадив синод. На очній ставці він ще раз підтвердив сказане. Митрополит Стефан Яворський змушений був зарисягатися перед Богом, що подібного не говорив. Йому нібито повірили. Але невдовзі після очної ставки митрополит Стефан Яворський спочив у Бозі 22 листопада 1722 року. Такою була доля тих, що проклинали Мазепу. Анафема стала падати на голови тих, хто мав до неї відношення. Імператора Петра I стали називати антихристом, а першій особі Православної Церкви Російської імперії митрополитові Стефану Яворському довелося перед смертю чимало перетерпіти від таємних органів.

Відтоді ієрархи у своїх кафедральних соборах наказово змушені були в першу неділю Великого посту – неділю Торжества Православ'я, проголошувати анафему на гетьмана Мазепу. За іронією долі, відбувалося це в соборах та храмах, які були збудовані коштом гетьмана. Однак не всюди було так. Добра слава про гетьмана Мазепу ще жила серед простого народу. Приміром 1752 року, через 43 роки після Полтавської баталії, мешканці села Пересічного під Харковом затіяли бійку зі священиком, який проклинав Мазепу, та казали таке: "Добре було життя за Мазепи – нехай кісточки його святяться".

Доктор церковної історії, протоієрей Костянтин Нікольський у своїй праці "Анафематствование (отлучение от церкви), совершаемое в первую неделю Великого поста" стверджує, що Духовний Регламент, який було написано за наказом царя Петра I архієпископом Феофаном Прокоповичем, містить кілька розпоряджень стосовно відлучень од Церкви. Він наказує єпископу, щоб той не був сміливим та швидким до покарання, але довготерпеливим і розсудливим у використанні влади своєї розрішальної, тобто при відлученнях та анафемах. "Господь дав нам владу цю для збирання, а не для розладу", – каже апостол (2 Кор. 10, 8). Але в ситуації, що склалася навколо українського гетьмана, вже не діяв ніякий Духовний Регламент і приписи. Коли треба було проклинати Мазепу, не знайшлося місця для умилостивлення і компромісу. Політика у Росії часів Петра I брала гору навіть над церковно-державними актами.

Оскільки в багатьох рукописних Тріодях XIV–XVI століть не було чину Православ'я (послідування в неділю Святого Православ'я), то згодом, коли чин Православ'я став друкуватися в Постових Тріодях, були у використанні окремі рукописні чини. Отже, аж до 60-х років XVIII століття чин Православ'я звершували в одних єпархіях за Постовою (друкованою) Тріоддю, а в інших – за рукописними чинами, у яких навряд чи проклинали Мазепу. Особливо це могло бути в українських єпархіях. Доказом цього слугувало те, що коли Святійший Урядуючий Синод запросив такі чини з 31-ї єпархії, виявилося, що в Чернігівській єпархії в неділю Торжества Православ'я відправлявся лише молебень за здоров'я імператорської родини, а чин анафемування не відправлявся. В окремих єпархіях чин Православ'я взагалі не звершувався. До таких належала Переяславська єпископія, хоча в архієрейському домі цієї української єпархії був текст чину Православ'я. Саме Переяславський Вознесенський кафедральний собор був збудований Іваном Мазепою, і з огляду на це, духовенство не хотіло проклинати свого жертводавця і мецената.

Проте в Іркутському, Московському Соборному, Вологодському, Псковському і Архангельському списках чинів знаходилося анафемування українському гетьманові Івану Мазепі поряд із Григорієм Отреп'євим, Тимофієм Акундіновим, Степаном Разіним. В Архангельському списку знаходимо детально викладений чин анафемування українського гетьмана Івана Мазепи: "Новый изменник нарицаемый Ивашка Мазепа, бывший Гетман Украинский, или паче антихристов предтеча, лютый волк овчею покрытый кожею, и потаенный вор, сосуд змиин, вне златом блестящийся, честию и благолепием крася-

щийся, внутрь же всякия нечистоты, коварства, злобы диавольския, хитрости, неправды, вражды, ненависти, мучительства, кровопролития и убийства исполненный. Ехиднино порождение, иже аки змий вселукавый, яд свой злаго умышления на православное государство чрез долгое время начальства своего потаенный, изблева прошлаго 1708 года в месяце декемврии, презрев толикая благодеяния Божия, и крайнюю неизреченную к себе Государеву милость и любовь, ковалерством превысоким от него почтенный. Сломал веру и верность на крестном целовании обещанную и утвержденную. И аки вторый Иуда предатель, отвержеся Христа Господня и благочестивыя державы Благочестивейшаго Государя царя и великаго князя Петра Алексиевича, всея великия и малыя и белыя России самодержца. И привержеся (врагу Божию и святых Его, проклятому еретику) королю шведцкому Карлу вторoму надеясь, впровадил его в малороссийскую землю иже Церкви Божия и места святая осквернил и разорил... Но не поможе ему Господь сил тое свое диавольское умышление и злобу совершити; и Его победоноснаго воинства побежденa суть вся полки неприятельския, под городом Полтавою, в прошлом в 1709 году, месяца Иуния в 27 день, тако преславно, яко едва сам король свейския и оный изменник Мазепа убеже к Турскому порту под защищение. И тамо окаянный по немногих днех злобу свою, и житие скончa, и хотя взыйти на небо, и бытии подобен вышнему, до ада низведеся. Тем же яко сын погибели за таковую свою измену отступничество от благочестивой державы, предательство же и поднесение рук разбойнических и брани на Христа Господня, своего благодетеля и Государя, со всеми своим единомысленники, скопники и изменники, да будет проклят".

У своїй фундаментальній розвідці "До питання про церковні анафеми" Святійший Патріарх Філарет звернув увагу на сам текст чину прокляття Івана Мазепи та його однодумців, зокрема відзначивши: "Для того, щоб відчути різницю між анафемуваннями єретиків отцями Вселенських Соборів і анафемуванням гетьмана Івана Мазепи Російською Церквою, слід навести витяг з тексту цієї анафеми... (далі йде щойно наведений уривок). Ця анафема, – продовжує Патріарх, – дихає гнівом, а не скорботою; ненавистю, а не любов'ю. З тексту анафеми видно, що провина Івана Мазепи в тому, що він відмовився від Російської держави заради любові до свого народу, а не тому, що впав у єресь. А різниця тут істотна... Древня Церква анафемувала єретиків, однак після тривалого умовляння, і робила це зі скорботою..." Навряд чи співчуття і співстраждання містили анафемування, які проголошувала Російська Церква. В них скоріше можна побачити пихатість влади і бажання догодити світським властям.

Анафема на гетьмана Івана Мазепу не мала успіху. Прокляття на Мазепу припинило існування тоді, коли російська великодержавна імперська влада досягла свого – автономістичні прагнення козацької української старшини було придушено, Запорозьку Січ розгромлено і Україну остаточно зроблено колоніальним придатком Російської імперії. 1801 року чин Православ'я був суттєво скорочений. У ньому перераховувалися самі тільки єресі, без нагадування імен єретиків. Проте, з імен "державних злочинців" залишалися тільки два: "Григория Отрепьева" та "Ивана Мазепы". У пізніших редакціях чинів Православ'я – Московському 1850 року і Санкт-Петербурзькому 1869 року – за рішенням Синоду ці імена також були опущені. Українського гетьмана Івана Мазепу перестали проклинати. Замість імен в чині з'явилася загальна фраза "о дерзающих на бунт" проти "православных государей". Згодом Російська Церква стала уникати конкретизації, узагальнюючи все до догматичної й дисциплінарної омани, а також до державного злочину.

Цікаво, що в тодішньому українському суспільстві, особливо серед інтелігенції, коли виникав інтерес до історичного минулого нашого народу, не згасало бажання виразно й офіційно скасувати анафему на Івана Мазепу. Про це ми дізнаємося з листа професора (від 10 липня 1865 року), першого ректора Київського університету Михайла Максимовича до протоієрея Петра Лебединцева, редактора "Київських єпархіальних відомостей": "Хотелось сказать, что можно бы, кажется, уже снять анафемское поминовение в Киеве с того, чьих памятников столько в Киеве – и Лаврская каменная ограда, и Никольский собор, и Братская Богоявленская церковь; кто золотил своим коштом и верхи прежней лаврской великой церкви, от громового удара сгоревшие; чьим старанием возобновлена древняя епархия переясловская и поставлен там Вознесенский собор и проч. и проч. 157 лет уже проклинали его ежегодно: и если проклятие наложено было на него и его единомышленников, и снималось с последних по велению царскому, то и с него могло бы наконец быть снятым, по милостивой воли царской, церковным ходатайством Киева...".

У Києві з часом з'явився цікавий переказ, який яскраво засвідчував, що українська православна спільнота усвідомлює несправедливість відлучення гетьмана Мазепи. Розповідали, ніби одного разу під час відвідин імператором Миколою I Миколаївського військового собору цар звернув увагу на абсурдність ситуації, при якій у храмі щодня моляться за спокій душі гетьмана, а в неділю Православ'я його проклинають. Щоправда, дехто переказував цей епізод з відвідинами інакше – це був не Микола I, а Олександр II, і подія відбувалася у Михайлівському Золотоверхому соборі.

Продовження. Початок у числах 14–18.

Далі буде.

ВІТАЄМО!

За свою любов до рідної України ці люди побували за колючим дротом. Та Господь повернув їх на рідні терени, і вони без платні та привілеїв знову виборюють українську Україну піснею. Це про "Заграву" світлої пам'яті Слава Стецько сказала: "Хоч якою б втомленою я була, після співу цього хору хочу не тільки виступати. Я можу навіть іти у бій"...

Урочини на честь унікального хору "Заграва" розпочнуться 24 травня о 15 годині у Тернопільському палаці культури "Березіль" імені Леся Курбаса. Напередодні ювілею "Нація і держава" попросила організатора і старосту хору "Заграва" Надію Каменюк розповісти про те, як виник та чого досяг колектив за роки, що минули, і які надії покладає на день завтрашній.

ЛИНЕ ПІСНЯ-БЛИСКАВИЦЯ

Виповнюється 20 років Народному хору Української національно-патріотичної пісні, лауреату премії імени братів Лепких "Заграва". У репертуарі ювіляра – більше тисячі національно патріотичних пісень, 1500 концертів

– Ми створювалися у досить буремні переломні часи, – розповідає пані Надія.– То був 1989 рік, коли вже захитався "глиняний колос" СРСР і повіяв вітер свободи. Тернопільський хор "Заграва" народився з ініціативи десятка ентузіастів, переважно учасників національно-визвольної боротьби 40-х років, колишніх політичних в'язнів, яким пощастило вижити в ГУЛАГах та повернутися на рідну українську землю. До старійшин приєдналися молоді симпатики національної ідеї, патріоти, які на той час вже виходили на майдани із синьо-жовтими прапорами, діти репресованих.

Спочатку виник невеликий співочий ансамбль, що виступав перед громадськістю міста Тернополя на Співочому полі, на Театральному майдані, у палаці культури "Березіль", у містах і селах області. Ще і ще раз хочеться поіменно згадати тих, чиєю доброю волею зродилася "Заграва" – це подружжя Євдокія й Петро Кекиші, Ганна і Петро Кудли, Іван Веселовський, Марія Білоус, Зіновій Льондер, Петро Каспрук, Надія Каменюк, Люба Павелко та патріоти молодшого покоління.

– Що символізує слово "заграва" та як його зміст вплинув на долю співочого колективу?

– Заграва – це не тільки тривожний відблиск пожежі, а ще й досвітній палаючий небосхил, що сповіщає про близький схід сонця, погідний і радісний день. Заграва – символ народження нового світу, відчуття близькости благодатної зміни. А далі – судіть самі. Ось лише кілька фактів.

Знаменними і знаковими були віхи творчої і громадянської активности "Заграви". До 130-х роковин перепоховання Великого Кобзаря у травні 1991 року найактивніші хористи вирушили на Сумщину, аби взяти участь у зустрічі Братства шанувальників Тараса Шевченка, яке йшло з Петербурга до Канева останнім шляхом Поета. А коли настав вікопомний день проголошення Незалежности України – 24 серпня 1991 року – тернопільська "Заграва" першою перед будівлею українського парламенту виконала Гімн вільного українського народу "Ще не вмерла Україна". Мелодію підхоплювали тисячі людей, які прийшли до Верховної Ради вітати Українську Незалежність. Пісня-славень злітала над Майданом, все могутніше линула у київське небо і лунала задля всієї України. Коли ж розпочалася підготовка до Всеукраїнського референдуму на підтвердження проголошеної Незалежности, хор "Заграва" виступав з концертами на Донеччині, об'їхавши 17 шахт та несучи заборонену раніше українську патріотичну пісню східним братам-українцям.

Виступ на могилі Січових стрільців на Тернопільському цвинтарі

Згодом, отримавши звання народного хор "Заграва" почав концертну діяльність у багатьох регіонах України: на Хмельниччині, Вінниччині, Житомирщині, Волині. Об'їздили всю Україну. Патріотичні пісні у виконанні "Заграви" слухали делегати другого і третього зборів Української Республіканської Партії (УРП) в Києві, першого і другого Великих Зборів Конгресу Українських Націоналістів у палаці культури "Україна", в Будинку Центральної Ради тощо. На повен голос звучали пісні у виконанні хору "Заграва" на майданах і вулицях Києва під час святкування 50-ї річниці від часу створення Української Повстанської Армії (УПА) та під час Помаранчевої революції.

1998 року хористів запросив до Польщі Комітет суспільної опіки над греко-католицькою церквою. Із сльозами на очах слухали відірвані від Батьківщини українці містечка Лялькове хвилюючі й до болю дорогі кожному свідомому українцеві пісні, присвячені 56-річчю УПА. "Заграва" була також активним учасником фестивалю "Повстанські ночі", що відбувався на Рівненщині на місцях боїв УПА з німецькими і більшовицькими зайдами, за що отримав відзнаку Рівненської крайової організації Народного Руху України. "Заграва" співала на урочистих ювілеях Тараса Шевченка, у військових частинах, на відкритті пам'ятника провідникові ОУН Степану Бандері у Тернополі, на кораблі "Славутич" у Криму, на 290-річчі битви під Полтавою. Якщо взятися перелічувати відзнаки та грамоти, що їх отримав хор, напевне, не вистачить і половини газетної шпальти. Однак ми прагнемо не слави, а щоб жила і множилася українська національно-патріотична пісня, щоб цвіла і міцніла Україна, а наш народ ставав повноцінним господарем на власній землі.

Хочу доземно вклонитися шляхетним і безкорисливим хористам, трударям-патріотам, які, не чекаючи винагород і похвал, з чистим серцем і досі йдуть до людей, несучи своїми піснями ідею боротьби за Свободу, за Самостійну Соборну Українську державу.

– Основний склад хору "Заграва" налічує 20 осіб?

– Переважно так. Хоча нас насправді удвічі-втричі більше.

– Пані Надіє, які пісні Ви назвали б найпомітнішими в репертуарі "Заграви"?

– Дуже багато. Це Гімн України, "Ой, у лузі червона калина" С.Чарнецького, "Чуєш, брате мій" братів Лепких, пісні Січових стрільців і воїнів ОУН-УПА відомих і невідомих авторів, історичні пісні ("Пісня про Мазепу", "Ой, з-за гори, з-за лиману", "Гей , браття-козаки Степана Руданського, "Вкраїно-мати, кат сконав" Кирила Стеценка тощо), пісні на слова Тараса Шевченка і про Тараса Шевченка ("Заповіт", "Реве та стогне Дніпр широкий", "Думи мої", "Зоре моя вечірняя"), низка колядок і молитов ("Отче наш", "Єдинородний сину", "У Вифлеємі нині новина", "Нова радість стала", "Добрий вечір тобі, пане господарю").

Зараз ми вивчили нові пісні про Романа Шухевича та Степана Бандеру. Зокрема про останнього у нас в репертуарі чимало пісень. Кілька років тому приїздив онук Степана Бандери, то був дуже задоволений нашим виступом. Будемо співати також пісню на слова Тараса Шевченка "Розрита могила", щоб нагадати живим про усіх полеглих.

– Маєте підтримку від місцевої влади?

– Багато допомагає управління культури Тернопільської міської державної адміністрації. Та найбільше мене радує, що хор виріс від аматорського до народного. Ми єдині серед співочих колективів Тернопілля отримали премію Братів Лепких.

Я вважаю, що наше слово, наша ідея, наш напрям має бути всюди, тому на запрошення будь-якої політичної партії обов'язково відгукуємося. Націоналісти повинні нести своє слово всім. Коли у нас був Симоненко, то ми прийшли до його кабінету в офісі і заспівали: "Не пора, не пора москалеві, ляхові служить". Головний комуніст був вельми збентежений.

Наш хор робить дуже велику справу. І хоч де б ми були, всюди розповідали про політичну партію Конгрес Українських Націоналістів. Серед безпосередніх учасників хору люди, в тому числі і я, котрі, повернувшись на рідну землю із радянських концтаборів, не мали де переночувати. Доводилося часто переїздити з місця на місце, бо не мали права вільно жити і працювати. Проте ми всі рятувалися самі і свій народ рятували українською патріотичною піснею...

А ще я особисто маю намір збудувати велику символічну могилу у своєму селі на честь усіх Героїв, загиблих за Волю України. І буде напис: "Вони полягли за Україну"...

– Для гастролів потрібні кошти. Хто допомагає?

– Доводиться шукати совісних людей. Часто йдуть назустріч. Хотілося б, щоб хор "Заграва" протримався якомога довше, не дивлячись на скрутні часи...

1 лютого 2009 року Богдан Лобур до 20-річчя "Заграви" написав вірш, умістивши в нього історію створення та зростання нашого колективу. Там є, зокрема, і такі слова:

"В ці дні зорі є золота "Заграва",
Радіє Україна й всенький світ.
І честь хористам, й диригентам слава,
І всім вам – пісні. Щастя й многа літ!"

Розмову вела
Ольга ЮСЕНКО

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк,

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net
www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 7 000 примірників
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9